

Vaje 2: Skalarni, vektorski in mešani produkt

Naloge na vajah:

1. Izračunaj dolžino vektorjev $\vec{a} = \vec{i} - \vec{j} + \vec{k}$ in $\vec{b} = 2\vec{i} - \vec{j} - \vec{k}$, njun skalarni produkt $\vec{a} \cdot \vec{b}$ in kot med vektorjema $\vec{a}$ in $\vec{b}$.
2. Izračunaj projekcijo vektorja $\vec{b} = (-3, 4, 0)$ na vektor $\vec{a} = (2, -1, -2)$
3. Dokaži, da je paralelogram romb natanko tedaj, ko se njegovi diagonalni sekata pod pravim kotom.
4. Točke $A(3, -1, 4)$, $B(2, -4, 2)$ in $C(2, -3, 0)$ so oglišča trikotnika.
  - (a) Izračunaj koordinate težišča ΔABC .
  - (b) Določi koordinate točke D tako, da bo štirikotnik $ABCD$ paralelogram.
  - (c) Izračunaj notranje kote paralelograma $ABCD$.
5. Kolikšen kot tvori telesna diagonalna kocke
  - (a) z osnovno ploskvijo kocke;
  - (b) z osnovno stranico kocke.
6. Izračunaj
$$\left(\left(\left(\vec{i} \times \vec{k} \right) \times \vec{i} \right) \times \vec{i} \right) \times \vec{k}.$$
7. Izračunaj ploščino trikotnika z oglišči $A(3, 3, 1)$, $B(1, 3, 1)$ in $C(2, 2, 5)$.
8. Paralelogram določata diagonalni $\vec{e} = 3\vec{i} + \vec{j} - 2\vec{k}$ in $\vec{f} = \vec{i} - 3\vec{j} + 4\vec{k}$. Izračunaj ploščino paralelograma.
9. Naj bodo $\vec{a}$, $\vec{b}$, $\vec{c}$ paroma nekolinearni vektorji. Dokaži, da je $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} = 0$ natanko tedaj, ko velja $\vec{a} \times \vec{b} = \vec{b} \times \vec{c} = \vec{c} \times \vec{a}$.
10. Izračunaj volumen
  - (a) paralelepipeda, ki ga določajo vektorji $\vec{a} = (1, 1, 0)$, $\vec{b} = (-1, 2, 0)$ in $\vec{c} = (0, 1, 1)$.
  - (b) tristrane piramide, ki jo določajo točke $A(1, 1, 2)$, $B(1, 2, 1)$, $C(1, 0, 0)$ in $D(-3, 1, 1)$.

Volumen izrazi z ustreznim mešanim produktom.

11. Dana sta vektorja $\vec{x} = (0, 2, -2)$ in $\vec{y} = (2, -4, 2)$. Določi vektor $\vec{z}$ tako, da bo pravokoten na vektor $\vec{y}$, da bo njegova dolžina $2\sqrt{11}$ in da bo volumen paralelepipeda, ki ga oklepajo vektorji $\vec{x}$, $\vec{y}$ in $\vec{z}$ enak 24.

Samostojno reši: [1, Naloge: 154, 159, 161], [2, Naloge: 44, 49, 51] in [3, Naloge: 7, 8, 9].

Primeri izpitnih nalog:

1. V pravilnem tetraedru $ABCD$ naj bo T težišče trikotnika $\triangle ABC$ in T' težišče trikotnika $\triangle ACD$.
  - (a) Dokaži, da sta vektorja $\overrightarrow{AB}$ in $\overrightarrow{CD}$ pravokotna in vektorja $\overrightarrow{TT'}$, $\overrightarrow{BD}$ vzporedna.
  - (b) Izračunaj kot med stranskim robom in osnovno ploskvijo tetraedra.
  - (c) S pomočjo mešanega produkta izračunaj volumen tetraedra.
2. Dana je kocka $ABCD A' B' C' D'$ z osnovno stranico dolžine a . Označimo z d telesno diagonalo AC' in z π ravnino, ki poteka skozi točke $B'CD'$.
  - (a) Z uporabo vektorskega in mešanega produkta izračunaj ploščino $\triangle B'CD'$ in prostornino piramide $B'CD'C'$.
  - (b) Pod kakšnim kotom prebada diagonala d ravnino π ?
3. Dan je tetraeder (pravilna tristrana piramida) s prostornino V . Težišča stranskih ploskev naj bodo oglišča novega tetraedra. Kolikšna je njegova prostornina? Prostornino izrazi z V !

Literatura

- [1] E. Kramar: Rešene naloge iz Linearne algebre, DMFA, Ljubljana 1994.
- [2] M. Dobovišek, D. Kobal, B. Magajna: Naloge iz algebre I, DMFA, Ljubljana 1992.
- [3] M. Kolar, B. Zgrablić: Več kot nobena a manj kot tisoč in ena rešena naloga iz linearne algebre, Pitagora, Ljubljana 1996.